

Utlåtande 2017:252 RVIII (Dnr 152-1047/2017)

**Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap.
1§ socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1, år 2017,
äldreomsorg**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen för
kvartal 1, år 2017, äldreomsorg godkänns.

Föredragande borgarrådet Clara Lindblom anför följande.

Ärendet

Sedan år 2006 är kommunerna enligt socialtjänstlagen skyldiga att kvartalsvis rapportera alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. Rapportering ska ske till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samt kommunens revisorer. Socialnämnden ska lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över de beslut som har rapporterats som ej verkställda. I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna har rapporterat till IVO, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1 år 2017. Vid periodens slut, den 31 mars 2017, fanns totalt 112 beslut som var fortsatt ej verkställda. Majoriteten av besluten avser permanent särskilt boende där den enskilde har tackat nej till erbjudande om plats.

Beredning

Ärendet har beretts av äldrenämnden efter rapportering från stadsdelsnämnderna.

Mina synpunkter

Under årets första kvartal har 54 beslut verkställts och 29 ärenden avslutats. Vid periodens slut fanns det totalt 112 beslut som var fortsatt ej verkställda. I likhet med tidigare perioder avsåg en majoritet av besluten permanent boende där den enskilde främst har tackat nej till erbjudande om plats. Många av de köande har dessutom fått ett flertal erbjudanden om boende. Det gläder mig att det även fortsättningsvis inte råder någon platsbrist inom stadens särskilda boenden för äldre och att en plats kan vid behov erbjudas omgående.

Under kvartalet har fyra stadsdelsnämnder rapporterat till IVO att resursbrist är orsaken till att fem beslut inte har verkställts. Efter kontakt med stadsdelsnämnderna har det dock framkommit att i samtliga fall, utom ett, har den äldre blivit erbjuden den insats som den beviljats men av olika skäl har insatsen inte kunnat verkställas. I ett fall har utföraren inte fått tillgång till nycklar till den enskildes bostad. I de övriga fallen har den äldre tackat nej till insatsen i väntan på plats på önskad dagverksamhet och profilboende. Äldreförvaltningen konstaterar i ärendet att rapporteringen i dessa fall borde ha varit "annat skäl" och inte "resursbrist". Jag tycker det är bra att nämnderna har kontaktats och uppmanats att kontakta IVO för klargöranden i de fyra enskilda fallen. Det är viktigt att rapporteringen av ej verkställda beslut är korrekt och enhetligt redovisad för att den ska fylla sin funktion samt vara jämförbar.

När det gäller den motiverade rapporteringen om resursbrist så vet vi att det finns behov av ytterligare platser i staden som riktar sig till äldre personer med missbruksproblematik. I budget för 2018 har vi avsatt 5 miljoner kronor riktade till äldre med eller utan missbruk och som lever i hemlöshet. Pengarna ska framförallt gå till att skapa fler boendeplatser som är anpassade efter deras behov.

Bilaga

Sammanställning av ej verkställda enligt SoL beslut kvartal 1 2017

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Äldreförvaltningen redovisar i enlighet med rapporteringsskyldigheten i ärendet en statistikrapport över de ej verkställda beslut för kvartal 1, år 2017, som stadsdelsnämnderna rapporterat till IVO, revisionskontoret samt äldreförvaltningen.

Det är med tillfredsställelse som vi konstaterar att de allra flesta av stadens äldre får plats på något av äldreboendena den dag omfattande omsorgsbehov uppstår.

De nya riktlinjerna för beredning av plats på servicehus medför att gruppen hemlösa över 65 år inte längre kommer in på servicehus, vilket tidigare var fallet. I den föreliggande rapporten finns det ett fall där en person inte kunnat beredas plats på grund av resursbrist, i detta fall brist på profilplats. Med den nya målgruppen för servicehus är risken att personer som tidigare kunnat få plats på servicehus i framtiden istället kommer att behöva någon form av profilboende. Vi anser att förvaltningen ska utreda behovet av fler profilplatser för denna målgrupp.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen för kvartal 1, år 2017, äldreomsorg godkänns.

Stockholm den 22 november 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Clara Lindblom

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I enlighet med rapporteringsskyldigheten redovisas i ärendet en statistikrapport över de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna för kvartal 1, år 2017 har rapporterat till IVO, revisionskontoret samt äldreförvaltningen.

För kvartal 1 har stadsdelsnämnderna rapporterat sammanlagt 195 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 54 beslut verkställts och 29 ärenden avslutats, bland annat på grund av att den enskilde har återtagit sin ansökan eller avlidit. Vid periodens slut, den 31 mars 2017, fanns totalt 112 beslut som var fortsatt ej verkställda.

Majoriteten av besluten, 156 stycken, som har rapporterats avser permanent boende där den enskilde främst har tackat nej till erbjudande om plats. De övriga ärendena avser 25 beslut om dagverksamhet, tre beslut om hemtjänst, tio beslut om trygghetslarm samt ett beslut om korttidsvård. Stadsdelsnämnderna har resurser och möjlighet att verkställa besluten men de enskilda har av olika skäl valt att tacka nej till erbjudandena alternativt önskar endast specifika erbjudanden. Enligt lagen kan ett gynnande beslut endast avslutas om den enskilde själv väljer att återta sin ansökan.

Av stadsdelsnämndernas rapportering framgår att många av de köande har fått ett flertal erbjudanden om boende som de tackat nej till. Anledningen kan vara att den enskilde väntar på ett specifikt boende och tackar nej till alternativa boenden. Som mest har en person fått 22 erbjudanden utan att tacka ja. I sammanställningen framgår det i vissa fall endast de antal erbjudanden som den enskilde tackat nej till under innevarande år varför ”minst antal erbjudanden” anges i rubriken.

Fem beslut har rapporterats som ej verkställda där stadsdelsnämnderna har kryssat i att resursbrist är orsaken. Resursbristen ska i ett fall bestå av att det saknas lämplig personal/uppdragstagare i hemtjänst, i ett fall att det är fullt i vald dagverksamhet och i tre fall att det saknas ledig plats inom specifikt profilboende.

Nedan redovisas en sammanställning av de ej verkställda beslut stadsdelsnämnderna har rapporterat till IVO för kvartal 1. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut vid två tidigare rapporteringstillfällen, för kvartal 3 och 4 år 2016.

SDN	KV 3	KV 4	KV 1	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende/ dagverksamhet m.m 31/3 2017	Resursbrist 31/3 2017
	30/9 2016	31/12 2016	31/3 2017		
Bromma	7	6	7	7	0
Enskede-Årsta- Vantör	9	15	11	8	1
Farsta	8	6	4	4	0
Hägersten- Liljeholmen	4	1	2	2	0
Hässelby- Vällingby	13	9	11	7	2
Kungsholmen	4	7	7	7	0
Norrmalm	28	26	25	16	0
Rinkeby-Kista	5	3	6	2	1
Skarpnäck	2	1	2	1	1
Skärholmen	4	2	1	1	0
Spånga-Tensta	8	8	7	5	0
Södermalm	37	29	21	21	0
Älvsjö	2	1	1	1	0
Östermalm	13	6	7	7	0
TOTALT	144	120	112	89	5

Beredning

Ärendet har beretts av äldrenämnden efter rapportering från stadsdelsnämnderna.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2017 att överlämna förvaltningens anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 1, år 2017 till kommunfullmäktige.

Äldreförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholms stad råder valfrihet inom bland annat vård- och omsorgsboende,

hemtjänst och dagverksamhet. När det gäller den enskildes önskemål om boende vid servicehus beaktas dessa så långt som möjligt, liksom vid profilboende som inte heller ingår i valfrihetssystemet.

Den enskilde har rätt att välja vård- och omsorgsboende under förutsättning att aktuellt boende ingår i stadens valfrihetssystem. Om det inte finns ledig plats på det önskade boendet finns möjligheten att ställa sig i kö till det och invänta ledig plats. Den enskilde har alltid rätt att byta vård- och omsorgsboende efter flytt.

Som det framgår av stadsdelsnämndernas rapportering har många av de personer med ett beslut som inte är verkställt fått ett flertal erbjudanden som de tackat nej till. Anledningen kan vara att den enskilde väntar på en speciellt boende och väljer att vänta tills det blir ledigt där. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram att det inte råder platsbrist inom stadens särskilda boendeformer och en plats kan vid behov erbjudas omgående.

Förvaltningen kan konstatera att fyra stadsdelsnämnder har rapporterat till IVO att resursbrist är orsaken till att fem beslut inte är verkställda. Vid kontakt med de berörda nämnderna framgår att skälen till rapporteringen i fyra av fallen ska vara ”annat skäl” och inte ”resursbrist”. Förvaltningen har uppmanat nämnderna att kontakta IVO för klargöranden i de fyra enskilda fallen.

Resursbristen som uppgavs inom hemtjänsten/trygghetslarmet var att utföraren inte fått tillgång till nycklar till den enskildes bostad. För ett beslut var det fullt i vald dagverksamhet med mångkulturell inriktning, den enskilde vill vänta och ej ha erbjudanden om annan verksamhet. I två fall saknas ledig plats inom önskat profilboende där den enskilde inte vill ha andra erbjudanden.

I ett fall råder resursbrist då det är fullt inom ett specifikt profilboende, Gamlebo, och där ingen motsvarande verksamhet kan erbjudas. Gamlebo är ett särskilt boende för hemlösa äldre personer med missbruk. I väntan på ledig plats tillgodoses den enskilda personens behov med hemtjänst i SHIS-boende.

Både inom ramen för den pågående profil- intressent och korttidsboendeutredning samt utredningen ”Äldre personer med eller utan missbruk som lever i hemlöshet eller som riskerar att bli hemlösa” har det framkommit att det finns behov av ytterligare boende för målgruppen äldre hemlösa med missbruk.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden överlämnar anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 1, år 2017 till kommunfullmäktige.

Jämställdhetsanalys

Av de totalt antal rapporterade besluten för kvartal 1 avser 78 procent kvinnor. Det bedöms bero på att andelen kvinnor med någon form av äldreomsorg av totalt antal äldreomsorgstagare i staden uppgår till ca 70 procent. Bedömningen är att rapporteringen av ej verkställda beslut inte ger några konsekvenser för invånarna beroende på om de är kvinnor eller män. Däremot är det viktigt att vid biståndsbedömningen säkerställa att kvinnor och män får sina behov tillgodosedda, oavsett kön.